

खेड n. *Gras* (?) in गन्धखेड; vgl. खट, खेट.

खेडिताल m. = खेटिताल WILSON.

खेद (von खिद्) 1) m. *Müdigkeit, Erschaffung; ein Gefühl der Abspannung, trübe Stimmung* H. 299. R. 1, 41, 15. यद्यप्येतद्धनं सर्वं विचितं हि समाहितैः ॥ खेदं त्यक्त्वा पुनः सर्वं विचिन्वतु वनौकसः ॥ 4, 49, 14. अधिकारखेदं निवृत्त्य चक्र. 61, 17. किमत्र परिपतनखेदमनुभवामि 88, 11. र-तिखेदखिन्नं पाण्ड. 1, 224. VIKR. 133. KĀURAP. 10. — ÇĀNTIC. 3, 23. PAÑ-ĀT. 1, 223. RAGH. 18, 44. MEGH. 33, 90. ÇRṆGĪRAT. 21. AMAR. 30, 53. AK. 3, 4, 33, 5, 18. — 2) f. खेदा viell. *Hammer, Schlägel* oder ein ähnliches Werkzeug, dem Indra zukommend: आ दशभिर्विचिन्वन्तं इन्द्रः कोशामचु-द्यवीत् । खेद्या त्रिवृता दिवः ॥ RV. 8, 61, 8. समितान्वृत्रकाखेदत्वे श्रु-इव खेद्या 66, 3. सूत्रा खेदामरुशका वृषस्व 10, 116, 4.

खेदन (wie eben) n. NIR. 11, 37 zur Erkl. von खिद्.

खेदितव्य (vom caus. von खिद्) adj. *niederzudrücken, in trübe Stim-mung zu versetzen*: नात्र खेदितव्यं मनः PRAB. 113, 15.

खेदि pl. *Strahlen* NAIGH. 1, 5.

खेदितव्य (partic. fut. pass. von खिद्): त्वया वीर न खेदितव्यम् *du darfst nicht den Muth verlieren* R. 3, 49, 57.

खेदिन् (von खिद् oder खेट) 1) adj. *ermüdend u. s. w.*; s. अखेदिन्. — 2) f. a) *eine kriechende Pflanze*. — b) *eine best. Pflanze* (अशनपर्णी) ÇAB-DAŚ. im ÇKDr. *Marsilea quadrifolia* WILS.

खेपरिधम (खे, loc. von ख, + प) adj. f. आ *in der Luft umherfliegend* R. 1, 2, 14. SCHL. und GORR.: खे परिधमा.

खेमकर्ण (नेमकर्ण?) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 881. Ind. St. 2, 245. 417.

खेय (von खन्) P. 3, 4, 111. VOP. 26, 5, 1) adj. *zu graben* NĀRADA in MIR. 244, 14. ५. BHATT. 6, 56. — 2) n. *Graben* AK. 1, 2, 3, 28. H. 1093.

खेल्, खैलति *schwanken, sich hinundherbewegen, sich wiegen* DHĀTUP. 13, 31. खैलत्यन्ये नदत्यन्ये गर्जत्यन्ये R. 5, 33, 26. तिपत्ति स्म तथा न्योऽन्यं खैलति स्म परस्परम् 61, 2. खैलतो विनदत्तश्च 73, 35. 6, 70, 57. खैलदनङ्ग-खेद Gīt. 1, 25. स्फुटकमलोदरखैलितखञ्जनयुग 11, 27. — caus. *sich hinundherbewegen* —, *sich winden lassen*: जीवामि भुजगं खैलयन्सदा KATHĀS. 9, 76. अर्घटं खैलयन् PAÑĀT. 221, 12.

खेल (von खैल्) 1) adj. *schwankend, sich wiegend*: सिंखैलगाति MBH. 1, 7043. मदखैलपदम् (गतम्) VIKR. 93. खेलगमगा 137. लीलाखैलमनुप्रापु-र्महोनास्तस्य विक्रमम् RAGH. 4, 22. नूपुराहुष्टकेलेव खेलं (adv.) गच्छति R. 2, 60, 19. सिंक्ष्णखैलगामिन् MBH. 1, 7080. गन्धखैलगामिन् 13, 662. खे खे-लगामी तमुवाक् वाक्: KUMĀRAS. 7, 49. — 2) m. oxyt. N. pr. eines Mannes RV. 4, 116, 15. — 3) f. खेला gaṇa काण्डादि zu P. 3, 1, 27. Spiel AK. 1, 1, 33. H. 356. सखैलम् adv. *schwankend, sich wiegend*: तस्य राज्ञा सिं-क्ष्णते: सखैलं दुर्योधनो भीमसेनस्य क्षुब्धत् । गतिं स्वगत्यानुचकार MBH. 2, 2536.

खैलन (wie eben) n. 1) *das Schwanken, Hinundhergehen* (der Augen) Gīt. 1, 40. — 2) f. ई *Schachfigur* H. 487.

खैलाय् (von खैला), खैलायैति *spielen, scherzen* gaṇa काण्डादि zu P. 3, 1, 27. खैलायन् BHATT. 5, 72.

खैल (von खैल्) f. 1) *Spiel, Scherz*: रति° Gīt. 11, 30. — 2) *Thier*. — 3) *Vogel*. — 4) *die Sonne*. — 5) *Pfeil*. — 6) *Gesang* Aśāṣapāla im

ÇKDr. — In allen Bedeutungen f. (?).

खैलुद् eine best. grosse Zahl VJUTP. 180. — Vgl. कलङ्क.

खैव्, खैवते *diene, aufwarten* DHĀTUP. 14, 37. — Vgl. केव्, सेव्.

खैष्य (ख, loc. von ख, + शय्) adj. *im Lustraum liegend* P. 6, 3, 18, Sch.

खैसर m. *Maulthier* RĀGAN. im ÇKDr. — Wird von WILSON in खे + सर zerlegt, ist aber gewiss nur eine fehlerhafte Form für वेसर.

खैमखा f. ein Frosch-Name AV. 4, 13, 15. — Vgl. खावखा.

खैलायनं von खिल gaṇa पत्तादि zu P. 4, 2, 80.

खैलक (wie eben) adj. *supplementarisch, später hinzugefügt*: सूक्ता-नि Ind. St. 1, 112.

खैलङ्क m. *Braunschecke* H. 1237. — Vgl. खुङ्क.

खैल्, खैलति *hinken* (vgl. खोड्, खोर, खैल्) DHĀTUP. 13, 44. — त्यो-ट्याति *werfen* v. l. für लोट् 33, 23.

खैलन (von खैल्) n. *das Hinken* DHĀTUP. 9, 57. 13, 44.

खैलिट f. ein verschlagenes Frauenzimmer ÇABDAM. im ÇKDr. खैलिरि v. l.

खैलो f. *Boswellia thurifera* Roxb. (पालङ्की) ÇABDĀŚ. im ÇKDr.

खैल्, खैलति *hinken* DHĀTUP. 13, 44. — खैल्यति *werfen* 33, 23. Vgl. खैल्.

खैड adj. *hinkend* AK. 2, 6, 4, 49. H. 433. Kann im comp. vorangehen oder folgen gaṇa कडारादि zu P. 2, 2, 38. — Vgl. खैर.

खैडक्षीर्षक n. = कपिशीर्ष, क्रयशीर्ष *Mauersims* TRIK. 2, 2, 6.

खैर, खैरति *hinken* DHĀTUP. 13, 44. — Vgl. खैल्, खैड, खैल्.

खैर adj. *hinkend* TRIK. 2, 6, 12. H. 433. KĀTJ. ÇR. 22, 3, 19. LĀTJ. 8, 5, 16. — Vgl. खैड.

खैरि s. u. खैरि.

खैल्, खैलति *hinken* DHĀTUP. 13, 44. — Vgl. खैर.

खैल 1) adj. *hinkend* ÇABDAM. im ÇKDr. VJUTP. 204. Vgl. खैर. — 2) n. *Helm* H. 768, Sch. खैलशिरम् *behelmt, mit einer Art Kopfbedeckung versehen* VJUTP. 199. Vgl. खैलक.

खैलक m. 1) *Helm*. — 2) *Ameisenhaufen* TRIK. 3, 3, 17. H. an. 3, 33. MED. k. 79. — 3) *Kochtopf* (पाक). — 4) *die Schale der Betelnuss* H. an. MED.

खैलि f. *Köcher* ÇABDAM. im ÇKDr.

खैल्क (ख + उल्का) m. *Meteor; Planet* WILS. — Vgl. खैल्क.

खैल्मुक (ख + उल्मुक) m. *der Planet Mars* TRIK. 1, 1, 93. — Vgl. ग-गनैल्मुक.

खैल्य (v. l. खाप्य) N. pr. einer Localität LALIT. 123.

व्या, व्याति (in den generellen Zeiten auch med.) DHĀTUP. 24, 52; च-व्यौ, चव्ये VOP. 9, 38; व्यास्पति, ०ते; अव्यत्, अव्यत् P. 3, 1, 52. VOP. 8, 31. 9, 16, 37; व्यत्, व्यम् u. s. w., व्येयम् ved.; व्यात P. 8, 2, 57. VOP. 26, 88, 89. Die Grundbedeutung scheint *schauen* zu sein. Nur pass. und caus. vom simpl. zu belegen. 1) pass. *bekannt sein*: यत्र — मरुत्तमनः — आश्रयते व्यापते MBH. 3, 8384. किरणपुरमित्येवं व्यापते नगरम् *unter dem Namen Hiraṇjapura* 12209. *angemeldet werden*: विभीषणेन सो ऽव्यापि राघवस्य BHATT. 13, 86. — partic. व्यात *bekannt, berühmt* AK. 3, 1, 9. 3, 4, 14, 84. 13, 107. H. 1493. व्यातो लोकप्रवादा ऽयम् R. 3, 22, 32. विप्रचितिरिति व्यातः *unter dem Namen Vipr. bekannt, so genannt* MBH. 1, 2640. R. 1, 8, 7. व्यातः प्राज्ञः कुलीनश्च MBH. 3, 2735. दृषद्वती